

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Nummer 1 februari 2021

LÄNSNYTT

Moderna miljövillkor för vattenkraftverk – nu inleder vi samverkan

Under de kommande 20 åren ska de flesta av Sveriges vattenkraftverk och regleringsdammar få moderna miljövillkor genom prövning i mark- och miljödomstol. Länsstyrelsen har i uppdrag att samverka med bland annat dig som äger ett vattenkraftverk för att hitta lösningar som kommer leda till största möjliga nytta för vattenmiljön.

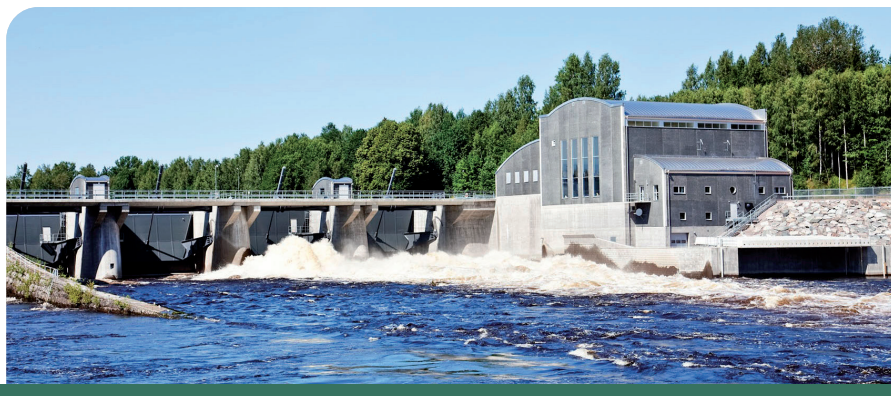
I början av december 2020 gick startskottet för samverkan med vattenkraftsägarna inom Svartåns, Hedströmmens och Köpingsåns avrinningsområden. Samverkan inleddes med information till kraftverksägarna om den kommande processen och en dialog kring hur vi tillsammans vill utforma arbetet. Den nya lagstiftningen som styr arbetet innebär en helt ny process och ett nytt sätt att jobba där vi strävar efter att hitta bästa möjliga lösningar tillsammans, innan prövning i domstol. Här ska vi ta hänsyn både till vatten- och kulturmiljön och till Sveriges elförsörjning.

Nästa steg i arbetet är att samlas kring en gemensam bakgrundsbeskrivning och målbild för respektive avrinningsområde. Därefter tar vi fram förslag på vilka miljöanpassningar som behövs och är möjliga med de förutsättningar som finns i området.

Den samverkan som Länsstyrelsen har inlett kommer att pågå åtminstone under hela 2021. Länsstyrelsen ska inte bara samverka

med vattenkraftsägarna, utan även med berörda kommuner, myndigheter och intresseorganisationer. De kommer att bjudas in att delta i samverkan längre fram.

Kontaktperson: Hanna Zandin
010-2249224
hanna.zandin@lansstyrelsen.se

En annorlunda tid vi lever i

Det milda avslutet på 2020 övergick till en kall vinter i januari. Den 10 januari fick länsstyrelserna med kort varsel uppdraget om tillsyn över den nya och tillfälliga covid-19-lagen. Det blev en riktig utmaning att snabbt ställa om och skapa de nödvändiga förutsättningarna för att kunna hantera det nya uppdraget. För ändamålet skapade vi på Länsstyrelsen i Västmanland en helt ny funktion inom miljöavdelningen med stöd från övrig organisation men framförallt från stabsenheter, juridik och kommunikation. Länsstyrelsens arbete med den nya lagen har gått ut på att etablera kontakter med kommunernas miljökontor, samverka med regional smittskyddsläkare, skapa en resursbrevlåda för inkomna frågor och klagomål, få ut information bland annat till allmänheten, Regionala krishanteringsrådet, Näringslivet i Västmanland och ISE, arbeta med rådgivning/stöd till verksamhetsutövare samt fysisk tillsyn.

Ungefär 15 av våra medarbetare på Länsstyrelsen Västmanland är engagerade. Det är ett viktigt arbete och vår hoppning är att det ska bidra till att minska smittspridningen. I skrivande stund har cirka 550 rådgivningar på distans och cirka 125 fysiska tillsynsbesök genomförts. Vi har varit ute och besökt livsmedelsbutiker, shoppinggallerior, gym och handelsplatser. Så här långt är intrycket att de allra flesta butiksägare visar stort engagemang och är angelägna om att göra rätt. Men det är viktigt att komma ihåg att vi alla som kunder också har ett stort ansvar att följa regler och rekommendationer om till exempel maxantal i lokaler.

Den rådande situationen med spridningen av Covid-19 sedan början av 2020 har skapat annorlunda tider. Det gamla normala kommer inte att vara det normala imorgon. Vi har fått nya vanor och en ny vardag och just det är temat för en kampanj som länsstyrelserna gemensamt har tagit fram.

För det gäller att vi fortsätter ännu ett tag att hålla fysisk distans och umgås digitalt tills att vi kan återgå till en mer normal vardag. För närvarande är vår största önskan att träffas fysiskt och jag hoppas att det ska ske i närtid. Samtidigt tror jag och många med mig att när pandemin är över kommer framtidens normala att innehålla färre onödiga resor och fler digitala möten, vilket kan vara ett långsiktigt steg mot ett mer hållbart samhälle.

Minoo Akbarzand
LANDSHÖVDING

Luften är fri – Friluftslivets år 2021

I januari invigdes det nationella projektet Friluftslivets år 2021. Minoo Akhtarzand kommer tillsammans med landets övriga landshövdingar att delta i arrangemanget landshövdingestafetten och genomföra friluftslivsaktiviteter under hela 2021 för att uppmärksamma året. På så vis vill landshövdingarna belysa friluftslivets betydelse för folkhälsa och de friluftspolitiska målen.

Landshövdingestafetten är ett initiativ från landshövdingen i Uppsala län, Göran Enander, som bjudit in sina landshövdingekollegor på Sveriges länsstyrelser att under året genomföra en eller flera friluftslivsaktiviteter i sitt län. I Västmanland kommer landshövding Minoo Akhtarzand till exempel att följa med deltagare i samverkansprojektet Kvinna in i Sverige på en naturupplevelse i Skinnskattebergs kommun.

Friluftslivets år 2021 handlar om att lyfta friluftslivet, få fler människor att vara

ute i naturen och prova friluftsliv och att öka medvetenheten om friluftslivets värden och allemansrätten. Projektet leds av Svenskt Friluftsliv med stöd av Naturvårdsverket. Få tips och hitta friluftslivsaktiviteter nära dig på webbplatsen luftnarfri.nu.

Mer om landshövdingestafetten finns på Länsstyrelsens webbplats.

Kontaktperson: Ulrika Mogren
010-224 94 09
ulrika.mogren@lansstyrelsen.se

Inga genvägar till demokrati

Sverige är ett litet land i utkanten av Europa som haft rösträtt för kvinnor och män i snart hundra år. 1921 var ett historiskt årtal för demokratin. Kvinnor fick för första gången utöva sin rösträtt i riksdagsval och demokratin fick därmed sitt stora genombrott i Sverige.

I Sverige är demokratin fortfarande stark, men ändå befinner sig en stor del av vår befolkning i ett demokratiskt utanförskap. Det demokratiska samtalet är hotat. Om vi ska kunna lämna det i ett starkare skick till våra barn och barnbarn behövs en nationell kraftsamling.

Torbjörn Messing ser det som sitt uppdrag att arbeta för jämställdhet och mänskliga rättigheter. Han har arbetat med frågor i tre och ett halvt år på Länsstyrelsen i Västmanland. Hans framtidsvision för arbetet med jämställdhet och mänskliga rättigheter är ett mer jämställt, jämlikt och mindre polariserat samhälle.

Kontaktperson: Torbjörn Messing
010-224 93 71
torbjorn.messing@lansstyrelsen.se

Vintrig friluftsbingo

Leta en mistel, se på stjärnhimlen eller besök ett naturreservat. Det är några av de friluftaktiviteter som finns med på den friluftsbingobricka som Länsstyrelsen släpper under februari. Tanken är att ge tips på olika aktiviteter kopplat till Friluftslivets år som går att genomföra trots rådande pandemi.

För att ge friluftsåret en bra start släpps nu en friluftsbingo med vintertema som du kan skriva ut och spela själv eller med dina närmaste. Den kommer att följas av fler årstidsbingoer under året.

- Friluftsliv är olika aktiviteter som kan fungera i pandemitider. Det är lättare att hålla avstånd ute i naturen. Med vår friluftsbingo i handen kan utflykten kanske bjuda på några oväntade upplevelser i länets vackra natur, säger Ulrika Mogren, friluftslivssamordnare.

Bingobrickan hittar du på Länsstyrelsens webbplats.

Kontaktperson:
Ulrika Mogren, 010-224 94 09
ulrika.mogren@lansstyrelsen.se

Miljögiftet PFAS har påträffats i många svenska yt- och grundvatten.

PFAS har flera skadliga effekter för både människor och miljö. Det ackumuleras i kroppen hos djur och människor och är mycket svårt att bryta ner.

Under de senaste åren har länsstyrelserna och vattenmyndigheterna identifierat betydande påverkan av PFAS-ämnen i många svenska vatten. Ungefär 100 ytvatten har en identifierad risk som innebär att det behövs åtgärder för att minimera tillförseln av PFAS.

Dessutom riskerar nästan 250 grundvattenförekomster i Sverige att inte nå god status och där behövs det också åtgärder.

- Det pågår insatser på flera fronter mot

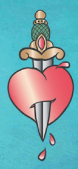

PFAS och vattenförvaltningens syfte är en hållbar användning av våra vattenresurser. Vi har nyligen gått ut på samråd om nytt åtgärdsprogram för 2021–2027 och tillsammans med andra myndigheter har vi identifierat en rad åtgärder mot PFAS, säger Anna Linusson, vattenvårdsdirektör i Norra Östersjöns vattendistrikt.

Kontaktperson:
Teresia Wallstedt
010-224 92 51
teresia.wallstedt@lansstyrelsen.se

Svartsjuka är inte romantiskt

Länsstyrelserna unga relationer.se JÄMSTÄLLDHETS MYNDIGHETEN

För femte året i rad genomförs kampanjen Svartsjuka är inte romantiskt. Kampanjen pågår under februari och mars.

- Vi vill väcka eftertanke hos unga och få dem att fundera över hur deras relationer ser ut och vad som kännetecknar en bra relation. Vi vill också bredda kunskapen hos vuxna när det gäller våld i ungas relationer, säger Therése Clifford, utvecklingsledare på Länsstyrelsen Västmanland.

Ny webbplats

I samband med årets kampanjstart lanseras också en webbplats för Svartsjuka är inte romantiskt. Webbplatsen riktar sig till unga i åldrarna 13 till 25 år. På webbplatsen kan unga läsa mer om våld och få tips på vart de kan vända sig för att få stöd och hjälp. Webbplatsen riktar sig även till yrkesverksamma som möter och arbetar med unga. www.svartsjukaarinteromantiskt.se

I år står Jämställdhetsmyndigheten, länsstyrelserna och ungarelationer.se bakom kampanjen.

Kontaktperson: Therése Clifford
010- 224 94 30
therese.clifford@lansstyrelsen.se

69 miljoner till bättre bostäder 2020

69 miljoner kronor har Länsstyrelsen betalat ut under 2020 till solcellstöd, bostadsstöd, bidrag för radonsanering och bidrag till lagring av egenproducerad elenergi i Västmanland. Det har bidragit till både social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i länet.

Genom Länsstyrelsens olika bostadsstöd har 516 fastighetsägare kunnat installera solceller, 89 hus har blivit radonsanerade och tolv har tagit emot bidrag för lagring av egenproducerad el. Dessutom har 90 boenden tagit del av stöd för hyresbostäder och 72 boenden har tagit del av stöd för äldreboenden.

Kontaktperson: Boel Schaulin
010-224 92 18
boel.schaulin@lansstyrelsen.se

Framtidens sol

Genom projektet Framtidens sol i Östra Mellansverige finns det chans för dig som har ett litet eller medelstort företag att få extra stöd inom solcellfrågor.

Vad kan jag få hjälp med?

Det finns flera möjligheter att få hjälp. Du får gärna höra av dig till oss med förslag och dina egna idéer. Här är några exempel:

- Enskild rådgivning för en lite mer komplicerad, ovanlig eller innovativ solcellslösning
- Rådgivning för en solcellsinvestering med en ny affärsmodell
- Rådgivning för en solcellsinvestering som kombineras med en affärsutveckling

Bra att veta

Detta är inte ett investeringsstöd, det kan bara ges för rådgivning och konsultation. Stödet finns att söka under 2021, men ditt projekt måste vara avslutat den 1 december.

Hur mycket får jag?

Företagsstödet är på max 30 000 kr per företag. Det kan antingen användas till en konsult eller till att få hjälp av en koordinator från Framtidens sol för motsvarande personalkostnad.

Läs mer om företagsstödet på framtidenssolel.se

Kontaktperson: Boel Schaulin
010-224 92 18
boel.schaulin@lansstyrelsen.se

Rester av många läkemedel i Mälaren

Mälarens vatten innehåller många olika organiska miljöföroreningar, bland annat rester av läkemedel mot depression och epilepsi, beta-blockerare samt nikotin, koffein och industrikemikalier. Det visar den hittills mest omfattande undersökningen av läkemedelsrester i våra tre största sjöar – Vänern, Vättern och Mälaren – med omgivande vattendrag.

Studien ger en tydligare bild av vilka kemiska ämnen som finns i vattnet och hur koncentrationerna varierar över årstiderna. Många av de ämnen som har analyserats är av särskilt intresse, till exempel läkemedel som har en biologisk effekt i låga koncentrationer samt PFAS-ämnen som är mycket svåra att bryta ner och har skadliga effekter för både människor och miljö.

Totalt ingår över hundra olika organiska miljöföroreningar i undersökningen, varav cirka 70 klassas som läkemedel. Undersök-

ningen har genomförts av Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU, i samarbete med Mälarens vattenvårdsförbund, Vänerns vattenvårdsförbund och Vätternvårdsförbundet, inom ramen för EU-projektet LIFE IP Rich Waters.

Läs rapporten på www.richwaters.se

Kontaktperson: Ingrid Hägermark
010-224 93 72
ingrid.hagermark@lansstyrelsen.se

FOTO: KERSTIN ALVINGE

Nya möjligheter till friluftsliv

Under januari har två nya naturreservat bildats i länet, Virsboåsen och Härsta. Naturreservaten ska skydda områdenas fantastiska naturmiljöer, men planen är också att bevara och utveckla friluftslivs-värdena.

Naturreservatet Virsboåsen är cirka 57 hektar stort och ligger direkt norr om Virsbo tätort, längs östra stranden av Kolbäckssjön. I området finns lättframkomliga stigar, och här kan du hitta flera fina fikaplatser med vackra vy över ån.

Naturreservatet Härsta hittar du 4 kilometer öster om Saladamm. Området är cirka 36 hektar stort och är nästan helt klätt med barrskog, framför allt gran. De gamla hänglavsprydda granarna, de många liggande döda träden och de stora, moss-

FOTO: ULRIKA MOGREN

klädda stenblocken ger området en riktig trollskogskänsla. I Härsta finns inga anlagda stigar i nuläget, men är väl värt ett besök för dig som söker fina naturupplevelser.

Kontaktperson: Henrik Berg
010-224 92 15
henrik.berg@lansstyrelsen.se

NU UTVÄRDERAS ARBETSSÄTTET

"Effektiv samverkan för trygghet" i Fagersta

Fagersta kommun deltog 2018-2020 som pilotkommun i Länsstyrelsen Dalarnas nationella uppdrag "Att utveckla arbetsformer i arbetet med sociala risker med fokus på rasism och extremism". I projektet deltog även kommunerna i Dalarnas län, där Ludvika kommun var en inspiration för Fagersta i uppstarten av det nya arbetssättet.

Under projektiden utvecklade Fagersta sitt brottsförebyggande arbete och tog bland annat fram ett nytt brottsförebyggande program. De skapade och utvecklade också samverkansformer för arbetssättet "Effektiv samverkan för trygghet". Arbetet gav, förutom ökad samverkan, resultat som bättre medborgarlöften, föräldrasamtal och ökad dialog med unga i kommunen.

Att ta tillvara ett fungerande arbetssätt är viktigt och därför har Fagersta och Ludvika, tillsammans med länsstyrelserna i Västmanlands och Dalarnas län, tagit initiativ till en utvärdering. Mälardalens högskola genomför utvärderingen.

Under hösten 2021 ska utvärderingsresultatet spridas och finnas tillgängligt för länets kommuner och andra kommuner runtom i landet som vill utveckla sitt brottsförebyggande arbete.

Kontaktperson: Sanela Cerimagic
010- 224 92 36
sanela.cerimagic@lansstyrelsen.se

Nulägesanalys Agenda 2030

Hur lever vi i Västmanlands län upp till de globala målen enligt Agenda 2030? Vilka är våra styrkor och vilka är våra utmaningar? Länsstyrelsen har tagit fram en regional nulägesanalys av Agenda 2030 i Västmanlands län som visar på läget.

Nulägesanalysen baseras på statistiska jämförelser på övergripande nivå för länets utveckling jämfört med Sverige i sin helhet samt mellan kommunerna i länet. Totalt ingår 79 indikatorer i analysen.

- Vi har tagit fram den här analysen för att få veta var vi i Västmanland står när det

gäller de globala målen. Det ska fungera som ett underlag för att våra fortsatta insatser för att nå målen ska träffa behoven så bra som möjligt, säger landshövding Minoo Akhtarzand.

Västmanlands län presterar huvudsakligen som riket i sin helhet för samtliga globala mål, både när det gäller nivån i dagsläget som utvecklingen över tid. Länet ligger särskilt väl till inom Hållbar energi för alla samt inom flera indikatorer som hör ihop med Hållbara städer och samhällen. De största utmaningarna för länet finns inom social hållbarhet med målen Ingen fattigdom, God utbildning för alla, Minskad ojämlikhet samt Fredliga och inkluderande samhällen. Att bekämpa klimatförändringarna och verka för ekosystem och biologisk mångfald är också stora utmaningar.

Kontaktperson: Åsa Sars
010-224 93 87
asa.sars@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN DELTAR I ÖVNING KLARA 2021

- ett viktigt steg mot förnyade vädervarningar

I april 2021 införs ett förnyat system för vädervarningar. Varningarna blir konsekvensbaserade och därmed mer relevanta och användbara för samhället. Under februari deltar Länsstyrelsen Västmanland i övning Klara, där en rad samhällsaktörer ska provköra systemet.

Under januari – mars 2021 övar samhällsaktörer i hela landet inför övergången till förnyade vädervarningar, och nu är det Västmanlands tur. Även om de nya konsekvensbaserade vädervarningarna och utfärdandet av varningarna bygger på befintliga strukturer för samverkan är det många detaljer som ska övas. System, teknik, rutiner och vässade samverkansformer ska provköras för att övergången ska bli så smidig som möjligt i april.

Kontaktperson: Veronica Gustavsson Lidman
010-224 93 82,
veronica.gustavsson.lidman@lansstyrelsen.se

INFORMATION FRÅN LÄNSSTYRELSEN VÄSTMANLANDS LÄN

Länsstyrelsen
Västmanlands län

www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Ansvarig utgivare
Ulrika Gradin
Länsråd. Telefon: 010-224 94 40

Redaktör
Erik Bergman
Kommunikationschef. Telefon: 010-224 92 19
Kerstin Alvinge
Kommunikatör. Telefon: 010-224 92 06

Adress
Västra Ringvägen 1
721 86 Västerås
Telefon: 010-224 90 00 vxl

Grafisk form: Tomas Gustavsson Bild & Form
Tryck: Graf & Bild

